

MINISTARSTVO FINANSIJA CRNE GORE

DIREKTORAT ZA MAKROEKONOMSKE I FISKALNE ANALIZE I PROJEKCIJE

MJESEČNI

MAKROEKONOMSKI IZVJEŠTAJ

MAJ 2024

+ 3.1%

PROCIJENA
GLOBALNOG RASTA U
2024.

+ 4.4%

RAST DOMAĆE EKONOMIJE U
PRVOM KVARTALU 2024.

+ 4.9%

GODIŠNJI RAST INFLACIJE
U PRVIH PET MJESECI 2024.

+ 54.6 MILIONA

SUFICIT BUDŽETA ZA
ČETIRI MJESECA 2024.

+ 3.1%

RAST INDUSTRIJE U PRVA ČETIRI
MJESECA 2024.

+ 33.6%

RAST NOVOODOBRENIH
KREDITA ZA JAN-APRIL
2024.

- 26.2%

PAD IZVOZA U PRVA
ČETIRI MJESECA 2024.

+ 8.2%

RAST ZAPOSLENOSTI
U PRVOM KVARTALU 2024.

Realni sektor i inflacija

Crna Gora je u prvom kvartalu 2024. godine ostvarila stopu realnog rasta BDP-a od 4,4%, što je svrstava među vodeće zemlje po stopi rasta u Evropi. Ekonomija Evropske unije je u istom periodu stagnirala i rasla po stopi od 0,1%. Najveći rast u domaćem BDP-u, uz kategoriju promjene u zalihama, bilježe bruto investicije u osnovna sredstva (8,2%) i privatna potrošnja (5,7%), dok je izvoz roba i usluga zabilježio pad od 21,0% u prvom kvartalu. U prva četiri mjeseca 2024, zabilježeno je 2.107.901 noćenja domaćih i stranih turista, što predstavlja godišnji pad od 14,7%. Od stranih gostiju, najviše noćenja ostvarili su turisti iz Rusije (35,2%), Srbije (14,0%) i Turske (9,0%). Industrijska proizvodnja je porasla 3,1% u istom periodu, vođena rastom prerađivačke industrije (20,5%), kao i rastom sektora 'Vađenja ruda i kamena' (18,2%), dok je proizvodnja električne energije niža 13,9% u odnosu na uporedni period 2023. Stopa inflacije je porasla 4,9% u prvih pet mjeseci 2024. Najveći doprinos rastu potrošačkih cijena u ovom periodu, dale su cijene u kategoriji 'Stanovanje, voda, struja, gas i druga goriva (doprinos 1,0 p.p) i cijene odjeće i obuće (doprinos 0,9 p.p). U maju je inflacija iznosila takođe 4,9% i stagnirala je na mjesečnom nivou.

Međunarodno okruženje

Prema majskom izvještaju OECD-a¹, globalna ekonomija pokazuje znake poboljšanja, iako je rast i dalje umjeren.

OECD je revidirao prognozu globalnog privrednog rasta u 2024, sa 2,9% na 3,1%, i u 2025. godini, sa 3,0% na 3,2%. Očekivanja rasta američke ekonomije u 2024. godini povećana su sa 2,1% na 2,6%, kao i rasta Eurozone sa 0,6% na 0,7%. Takođe, predviđa se da će inflacija u zemljama OECD-a pasti na 5,0% ove godine i na 3,4% u 2025, potpomognuta čvrstom monetarnom politikom i slabijim pritiscima na cijene robe i energije. Inflacija se smanjuje i procjenjuje se da će se do kraja 2025. vratiti na ciljeve centralnih banaka u većini velikih ekonomija.

Zaposlenost i dohodak

Indikatori tržišta rada pokazuju pozitivne trendove. Prema Anketi o radnoj snazi, broj zaposlenih u prvom kvartalu 2024, iznosio je 280,5 hiljada i povećan je 8,2% u odnosu na isti kvartal 2023, dok je stopa nezaposlenosti iznosila 11,9% (godišnji pad 3,6 p.p). Prosječna neto zarada je u prva četiri mjeseca 2024. uvećana za 6,3% i iznosila je 823€, dok je prosječna penzija sa obračunatim razlikama u aprilu iznosila 510,09€, što je godišnji rast od 36,3%.

Fiskalni sektor

Prihodi budžeta u periodu januar - april 2024, iznosili su 896,1 mil.€ (12,7% procijenjenog BDP-a), što je više za 98,7 miliona (12,4%) u odnosu na isti period 2023, dok su u odnosu na plan prihodi veći za 86,6 mil.€ (10,7%). Najznačajniji rast u odnosu na plan se bilježi kod: poreza na dobit pravnih lica 39,4%, poreza na dohodak fizičkih lica

¹[OECD Economic Outlook: An unfolding recovery](#)

32,1%, doprinosa 11,8% i poreza na dodatu vrijednost 1,1%. Izdaci budžeta za period januar - april ove godine iznosili su 841,5 mil.€ (12,0% procijenjenog BDP-a) i manji su za 69,7 mil.€ (7,6%) u odnosu na planirane. U odnosu na isti period 2023, veći su za 156,4 mil.€ (22,8%), a najveće odstupanje je kod izdvajanja za isplatu prava iz oblasti penzijskog i invalidskog osiguranja, dominantno zbog povećanja minimalne penzije i rasta izdvajanja za bruto zarade (usvajanje granskih kolektivnih ugovora kojima su povećane zarade zaposlenih u javnom sektoru u 2023). Kapitalni budžet realizovan je u iznosu od 42,89 mil.€ što je za oko 23 mil.€ (113,0%) više nego za četiri mjeseca 2023. U periodu januar – april 2024, ostvaren je suficit budžeta od 54,6 mil.€ (0,8% procijenjenog BDP-a). Samo u aprilu ove godine zabilježen je suficit od 59,4 mil.€.

Finansijski sektor

Bankarski sektor je u aprilu 2024. ostvario pozitivan finansijski rezultat od 53,9 mil.€ (godišnji rast 19,8%). Ukupni krediti su na kraju aprila 2024. iznosili 4.368,6 mil.€ (godišnji rast od 11,8%). Trend pada nekvalitetnih kredita se nastavlja, pa je u aprilu njihovo učešće u ukupnim kreditima iznosilo 4,75%. Novoodobreni krediti su u periodu januar – april 2024. iznosili 537,9 mil.€ (rast od 33,6% na godišnjem nivou), od čega su pozajmice privredi iznosile 249,8 mil.€ (rast 29,6%), dok su građani pozajmili 261,0 mil.€, što je snažan porast od 51,5%. U aprilu 2024, zabilježen je rast ukupnih depozita od 2,3%, kada su iznosili 5.334,7 mil.€. Prosječna ponderisana efektivna aktivna kamatna stopa na novoodobrene kredite u aprilu

2024, iznosila je 6,89% i bilježi pad od 0,54 procentnih poena u odnosu na mart, što ukazuje na trend snižavanja kamatnih stopa. Evropska centralna banka (ECB) je početkom juna smanjila referentne kamatne stope u Eurosistemu za 0,25 procentnih poena.

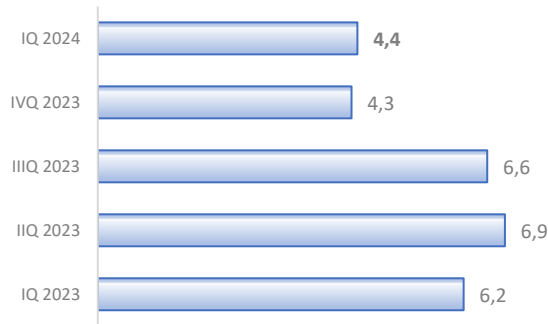

Spoljnotrgovinska razmjena i investicije

Ukupna spoljnotrgovinska razmjena u periodu januar-april 2024. iznosila je 1.452,0 mil.€ i bilježi rast od 3,6% na godišnjem nivou. Izvoz u vrijednosti od 204,9 mil.€ je smanjen za 26,2%, generisan godišnjim padom izvoza električne energije od 71,7% i aluminijuma od 45,1%. Istovremeno, izvoz mineralne rude boksita povećan je za 11,6 mil.€ (godišnji rast 114,1%). Uvoz roba u vrijednosti od 1.247,1 mil.€ je povećan za 10,9% na godišnjem nivou. U strukturi uvoza, najviše su zastupljeni mašine i transportni uređaji 326,2 mil.€ (rast 21,8%) i prehrambeni proizvodi 224,8 mil.€ (rast 6,4%).

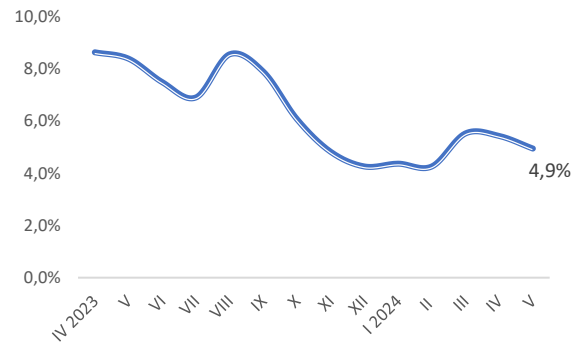
Prema preliminarnim podacima, u periodu januar – april 2024, neto priliv stranih direktnih investicija (SDI) iznosio je 161,8 mil.€, što je 9,9% manje u odnosu na isti period 2023. Ukupan priliv SDI iznosio je 289,9 mil.€ (pad od 3,9%) i rezultat je smanjenja ulaganja u nekretnine za 2,6%. Investicije u kompanije i banke i investicije u interkompanijski dug povećane su za 25,6% i 7,0%, respektivno. Ukupan odliv SDI u periodu januar- april 2024, iznosio je 128,1 mil.€ (godišnji rast 4,9%). U ukupnom prilivu stranih direktnih investicija u prva četiri mjeseca 2024, najveće učešće su imale Srbija (51,3 mil.€), Ruska Federacija (48,0 mil.€), Turska (30,0 mil.€) i Njemačka (21,0 mil.€), što čini preko polovine ukupnog priliva.

Grafik 1 Realne stope rasta BDP-a, u %

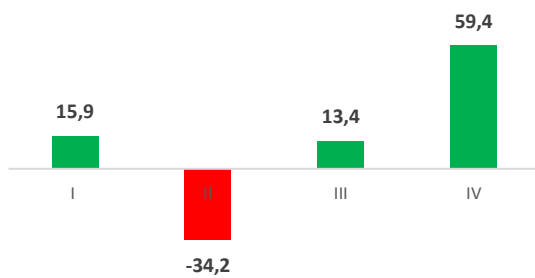
...Rast ekonomije 4,4% u prvom kvartalu 2024...

Grafik 2 Inflacija, CPI, godišnja stopa %

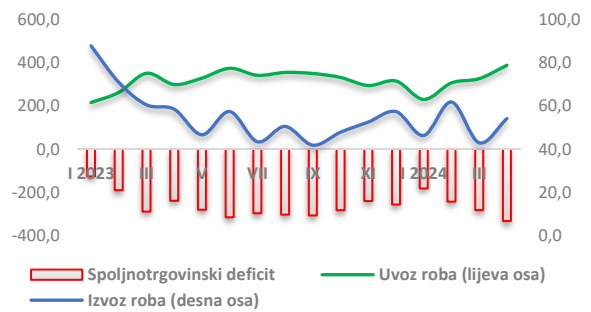
...Prosječna inflacija u prvih pet mjeseci 4,9%...

Grafik 3 Suficit/deficit budžeta u 2024, u mil.€

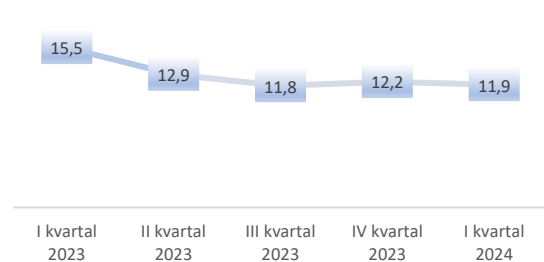
...Suficit budžeta u prva četiri mjeseca iznosio 54,6 mil.€...

Grafik 4 Spoljnotrgovinska razmjena, u mil.€

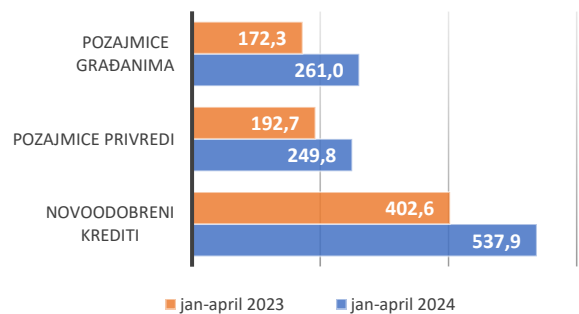
...Rast spoljnotrgovinske razmjene 3,6%...

Grafik 5 Stopa nezaposlenosti, ARS

...Stopa nezaposlenosti u prvom kvartalu 2024. iznosila 11,9%...

Grafik 6 Novoodobreni krediti, u mil.€

...Rast novoodobrenih kredita u periodu januar - april 33,6%...